

Barbro Müller
samhällsstrateg folkhälsa

Samrådsredogörelse Utvecklingsplan Råneå

2017-09-14

Bakgrund

I programmen till Vision Luleå 2050 står det att utvecklingsplaner ska tas fram för samtliga stadsdelar och samlande byar. Arbetet med Utvecklingsplan Råneå inleddes med en uppdragsbeskrivning som beskrev de områden där Råneå behöver förstärkas. Uppdragsbeskrivningen fastställdes av kommunfullmäktige i maj 2015.

Hur samrådet har bedrivits

Under arbetet med att ta fram planförslaget samråd skett kontinuerligt med berörda kommunala förvaltningar och bolag. Dialoger har även skett med medborgare, byautvecklingsgrupper och med områdesgruppen. Totalt har cirka 200 medborgare deltagit i dialogerna för att ta fram förslaget. All dokumentation har lagts ut på hemsidan. Dessutom har lägesrapportering lagts ut.

Förslaget till utvecklingsplan för Råneå har visats för samråd under perioden 11 april – 26 maj 2017. Handlingarna har funnits tillgängliga på Luleå kommuns hemsida, www.lulea.se/utvecklingranea, i stadshusets entré samt i Medborgarhuset i Råneå. Annonser om samrådet har införts i lokaltidningarna Norrbottens Kuriren och Norrländska Socialdemokraten.

Information om samrådet har skickats till Länsstyrelsen i Norrbotten, Region Norrbotten – regional utveckling samt hälso- och sjukvård, Trafikverket, Polismyndigheten i Norrbotten, Piteå kommun, Bodens kommun, Kalix kommun, Älvsbyns kommun, Länstrafiken, fastighetsägare till flerbostadshus i Råneå, områdesgruppen, byautvecklingsgrupper samt kommunala bolag och förvaltningar.

Ett särskilt samrådsmöte med medborgare har hållits under samrådstiden. Information om samråd och inbjudan till ett samrådsmöte skickades till samtliga boende i de norra kommundelen. Under samrådsmötet i Råneskolans aula den 8 maj kl 18.30 – 21.00 kom 69 deltagare. Det var 28 kvinnor och 41 män. De fick information om hela förslaget. Därefter kunde de välja vilka områden de var mest intresserade av. Stationer med material indelat efter utvecklingsplanens rubrikområden fanns uppdukade. Deltagarna hade två möjligheter att välja de områden de ville samtala om gruppvis. Dessutom fanns ytterligare tid för att gå runt och lämna synpunkter på andra områden de inte hunnit samtala om. Möjlighet att ytterligare kunna lämna synpunkter via webb påtalades. Tio politiker ledde dialogerna och tjänstemän hjälpte till med dokumentationen. Dokumentation av samrådsdialogen lades ut på webben direkt efter dialogen.

2017-09-14

Inkomna skrivelser utan invändningar

Piteå kommun
IT Norrbotten

Inkomna skrivelser med synpunkter/frågor

Länsstyrelsen
Trafikverket
Stadsbyggnadsförvaltningen
Miljö- och byggnadsnämnden
Barn- och utbildningsförvaltningen
Fritidsförvaltningen
Webben
Samrådsmötet med medborgare

Omhändertagande av inlämnade synpunkter

Synpunkter från medborgare

Via webben har det kommit några synpunkter och under samrådsdialogen den 9 maj kom 152 synpunkter. Det handlade om lokal för större möten och aktiviteter, kommunikationer såväl till Luleå centrum som till byar, gång- och cykelvägar och andra trafikfrågor, större tomter, dricksvatten, fjärrvärme, tunt i utvecklingsplanen och svårigheter med delaktighet och demokrati. Dessutom synpunkter om hur skolan arbetar.

Några synpunkter har lett till ändringar i förslaget till utvecklingsplan. Många synpunkter var på en lägre detaljeringsgrad än vad som hanteras i en utvecklingsplan och har därför lämnats till respektive förvaltning att hantera i den löpande verksamhetsplaneringen. Några av synpunkterna berörde områden exempelvis byar som ligger utanför utvecklingsplanens geografiska avgränsningsområde.

Samtliga synpunkter som kommit via webben och under samrådsmötet har lagts in i en gemensam Excel-fil. Där finns kommentarer om synpunkten föranleder en förändring av programmet eller inte, vad förändringen består av och eventuell motivering varför förändring ej görs. Dokumentet finns med som bilaga.

Övriga synpunkter

Synpunkter som kommunala förvaltningar lämnat in har hanterats i det fortsatta arbetet med planen.

2017-09-14

Skrivelser från Trafikverket och Länsstyrelsen finns med i sin helhet i samrådsredogörelsen. Kommunens synpunkter har markerats med kursiv stil.

Trafikverket

”Kommunens framtagna utvecklingsplan har ett bra upplägg och med tydliga beskrivningar. Det som inte framgår är vilken status kommunens utvecklingsplan har. Den liknar en fördjupad översiktsplan till sitt innehåll. Kommunen bör förtydliga om den är en översiktsplan enligt Plan- och bygglagen. I bilagan Miljökonsekvensbeskrivning står det att ”utvecklingsplanen är en fördjupning av översiktsplanen”.

Hur bebyggelseutvecklingen planeras kan i hög grad påverka om inriktningen kan leda till en hållbar samhällsutveckling. Befolkningstillväxt utanför tätorter ska företrädesvis tillkomma i utpekade stråk för kollektivtrafik, vilket möjliggör ett hållbart resande. Trafikverket anser att det är önskvärt att kommunens utvecklingsplan tydliggör sin trafikstrategi med ett helhetsgrepp kring trafikfrågor kopplat till bebyggelseutvecklingen. Det står kort om att nybyggnation ska i första hand ske genom förtätning men det skapar även möjlighet till att nyttja befintlig infrastruktur. Det är viktigt att i första hand använda befintlig infrastruktur både för bostadsbyggande men även för lokalisering av nya verksamheter/verksamhetsområden.

Kommunen ansvarar för att samla in och prioritera sina behov. Det gäller även behov av gång- och cykelvägar (sid 27). Detta blir sedan inspel till länsplan som beslutas av Region Norrbotten alternativt nationell plan som beslutas av regeringen. Trafikverket genomför tillsammans med Luleå kommun regelbundna avstämningar där även behoven i Råneå utgör en del i våra tidiga dialoger om aktuella brister och behov.”

Kommentar: Ett tillägg har gjorts på framsidan av Utvecklingsplan Råneå som förtydligar att det är en fördjupning av översiktsplanen.

Befintlig infrastruktur har så långt som möjligt använts i planeringen av både förtätning och nya bostads- och verksamhetsområden.

Utvecklingsplan Råneå utgör en prioritering av Råneås behov.

2017-09-14

Länsstyrelsen

"Förslag till utvecklingsplan/fördjupad översiktsplan för Råneå, Luleå kommun

Planförslaget

Luleå kommun har tagit fram ett förslag till utvecklingsplan/fördjupad översiktsplan (planen) som nu är ute på samråd. Samrådshandlingen har översänts till Länsstyrelsen för samråd enligt 3 kap. 9 § PBL. Till planen hör en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Syftet med planen är att ge vägledning för samhällets utveckling samt för mark och vattenanvändningen. Kommunen har valt ut ett antal områden som bedömts ha särskild betydelse för Råneå och kringliggande byars framtida utveckling samt för en hållbar utveckling. De strategiska områdena är: barn och unga, mötesplatser, demokrati, grönområden, vattenområde, tekniska anläggningar energi och klimat, arbete, hälsa och trygghet, bostäder och arbetsplatser, resor och bredband. Planen utgör en ändring genom fördjupning av översiktsplanen som antogs av kommunfullmäktige maj 2013. I översiktsplanen är Råneå utpekad som en samlande by.

Länsstyrelsens synpunkter

Aktualisering av översiktsplan

Det pågår för närvarande en aktualitetsprövning av kommunens översiktsplan. Enligt tidigare uppgifter från kommunen ska beslut i frågan tas under våren 2017. Det innebär att kommunen kan komma att få ändrade förutsättningar huruvida planen utgör en fördjupning till nu gällande översiktsplan, eller ej. Konsekvensen av det beslut som tas behöver framkomma tydligt i kommande granskningshandling. Det behöver exempelvis framkomma till vilken översiktsplan som planen utgör en fördjupning till.

Kommentar: Utvecklingsplan Råneå är en fördjupning av den befintliga översiktsplanen.

Planens utformning

Kommunen har valt att planen både ska vara strategisk vägledande och produktionsberedande till sitt innehåll. De båda förhållningssätten redovisas inte var för sig vilket Länsstyrelsen anser hade varit en fördel för att undvika missförstånd vad gäller exempelvis allmänhetens förväntningar på planens förverkligande. Översiktsplanering enligt PBL handlar inte om att lägga fast de kommande årens utveckling utan att skapa beredskap för mer eller mindre planerade och oförutsedda förändringsanspråk. Med en översiktplan vars innehåll anger de övergripande förutsättningarna för en hållbar

2017-09-14

utveckling – var det finns kvaliteter att värna om, var det är risk för översvämningar och andra naturolyckor, var möjligheten till en bra kollektivtrafik är störst osv. – kan även oförutsedda förändringar hanteras på ett för helheten bra sätt. En separat del i planen med strategiska mark- och vattenanvändningsfrågor och med tydlig koppling till de krav på innehåll som PBL kräver hade gjort planen tydligare. En sådan del kan med fördel även inledas med en sammanfattning av den kommuntäckande översiktsplanen i de delar som rör Råneå. Kommunen kan med fördel ta del av Boverkets vägledning om översiktsplanens nytta, funktion, innehåll och utformning i det fortsatta arbetet med planen. Det som ska redovisas i en översiktsplan regleras i 3 kap 4, 5 §§ PBL, bland annat kravet på redovisning av allmänna intressen och hur kommunen tänker ta hänsyn till dessa vid beslut om användningen av mark-och vattenområden.

Kommentar: Då kommunen har ett pågående arbete med revidering av översiktsplanen och införande av nytt digitalt system så kommer det som här benämns riktlinjer och rekommendationer att särskiljas och därmed vad som är strategiskt vägledande och vad som är produktionsförberedande. De övergripande utvecklingsdragen kommer att utvecklas/förtydligas under revideringen av översiktsplanen som sker under 2018. På så sätt fås en helhetssyn över hela det geografiska området. I kommande revidering kommer rekommendationer och kartor att arbetas ihop till en helhet.

Planens geografiska omfattning

Länsstyrelsen anser att kommunen bör utöka planområdet till att även omfatta området mellan E4:an och Rånefjärden. Länsstyrelsen anser detta eftersom området omfattas av flera allmänna intressen som en framtida bebyggelseutveckling också bör avvägas mot. Området omfattas bland annat av riksintressen, jordbruksmark, en större kraftledning och av strandskydd. Då en översiktsplan, förutom att vara strategisk, även ska vara vägledande i vardagsbeslut såsom förhandsbesked, bygglovsprövningar och strandskyddsdispenser så torde det vara värdefullt för kommunens plan- och bygglovshandläggare om planen även innehöll mer områdesprecisa rekommendationer inom detta område. Sådana områdesprecisa rekommendationer kan exempelvis gälla bebyggandet av jordbruksmarken, skyddsavstånd till den 400 kV-kraftledning som löper genom området, förutsättningarna för att bevilja strandskyddsdispenser i de attraktiva vattennära områdena. Området är inte heller reglerat med detaljplaner varför en utökning av planområdet skulle tjäna än mer som ett viktigt mellanled mellan den kommunomfattande översiktsplanen och efterföljande detaljplaner och bygglov. Med ett utökat område ges även en värdefull information till medborgarna om hur kommunen avser att denna del av

2017-09-14

Råneå ska utvecklas med hänsyn till de omnämnda intressena men även till möjligheterna till kommunal service.

Kommentar:

Kommunen har valt denna avgränsning för det område där utveckling planeras. För att kunna bedöma exempelvis jordbruksmark behövs en helhetssyn för hela kommunen, den hanteras i den kommande revideringen av översiktsplanen. De områdesvisa rekommendationerna har fördjupats.

Kartor

Till planen har kommunen upprättat ett antal tematiska kartor. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver arbeta in fler hänvisningar i texten till kartorna, och vice versa. Det behöver exempelvis vara lätt för alla att förstå vad det innebär att exempelvis uppföra ny bostadsbebyggelse utanför område med vatten- och spillvattenförsörjning när man tar del av kartan om tekniska anläggningar. Under riktlinjer på sidan 18 står det att ny bebyggelse i första hand ska lokaliseras så att anslutning till kommunalt nät för vatten och spill är möjlig. Kan denna riktlinje kopplas samman med kartan så bör en hänvisning till kartan införas.

Kartorna som redovisar lågt belägna områden och kulturmiljö bör tillfogas hänvisningar till de gällande rekommendationerna så att det tydligt framkommer hur kommunen ser på bebyggelseutvecklingen i dessa kartredovisade låglänta- och kulturmiljöhistoriska områdena.

När det gäller kartan med information om låg belägna områden så vill Länsstyrelsen göra kommunen uppmärksam på att analyser av risker till följd av kraftigt regn inte kan bygga enbart på s.k. lågpunktskartering som i detta fall. För någotsånär korrekt analys behöver en mängd ytterligare parametrar tillföras analysen. Det handlar om markens hårdhet, dagvattensystemets avbördningskapacitet, lutning på mark, etc. Länsstyrelsen önskar även klagörande beträffande underlag för de kartuppgifter gällande extrem vattennivå som förekommer i planen. Referens samt undersökningsmetod bör anges. När det gäller översvämningsskartering bör s.k. hydraulisk modellering utföras. Sådan utredning ska även belysa hur framtida ökade flöden till följd av klimatförändringar påverkar vattennivåer och flöden.

På kartorna som redovisar fornlämningar saknas de forn- och kulturlämningar som är linje- och objekt. Kommunen behöver komplettera dessa

Kommentar:

När det nya digitala systemet är klart så kommer det att vara tydligt där aktuell information finns i samband med kartorna. På så sätt blir det ett bättre stöd.

2017-09-14

Kartorna i Utvecklingsplan Råneå har omarbetats och har också omstrukturerats i dokumentet. Mer har lyfts in i hänsynskartan som uppdelats i två kartor. Kartan för verksamhetsområdet för dricks- och spillvatten har förtydligats och placerats i samband med avsnittet Klimat, energi och anläggningar.

Kartan om kulturmiljöer har uppdaterats så att samtliga kända fornlämningar finns med.

Det finns inga planer på att göra en djupare analys för att bedöma risker för skyfall i Råneå. Vi är medvetna om lågpunktskarteringens begränsningar men den ger dock en indikation på låglänta områden och anser det vara tillräckligt i detta skede.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har inte gjort någon översvämningskartering. Kommunen har därför tagit fram ett eget tematiskt kartunderlag för översvämningsrisk och ökade vattenflöden. Underlaget är framtaget genom analys av den äldre bostadsstrukturens lokalisering i förhållande till strandlinjen. Dessa äldre hus är placerade på en +6 meters nivå över normalt vattenstånd i Råne älv. Nybyggnationer bör inte lokaliseras under denna säkerhetsnivå. Kartan är omgjord och utgör nu en del av hänsynskartorna.

Planförslaget

I planens inledning anges att planen ska bygga på historia och i efterföljande avsnitt ägnas en historisk skildring av Råneå. Kopplingen mellan kommunens skildring och planens rekommendationer/riktlinjer kan med fördel framföras tydligare. Vad i historien har kommit till uttryck i planeringen för framtiden. Kommunen har pekat ut 6 utbyggnadsområden för bostäder, kontor, handel och service. Till varje område har kommunen formulerat rekommendationer i punktform. Länsstyrelsen anser att de framförda rekommendationerna med fördel kan vidareutvecklas så att de ger än mer stöd i de efterföljande detaljplane- och bygglovsprövningarna. Som exempel på vad Länsstyrelsen avser så kan kommunen vara tydligare med *hur* värdefulla kulturmiljöer och kulturhistoriska värdefulla byggnader ska bevaras och utvecklas, vad specifikt ska bebyggelsen anpassas till, på vilka grunder kommunen anser att högre bebyggelse kan tillåtas, beskriva innebörden av "tydlig koppling" osv. Det ska tydligt gå att utläsa av en översiktsplan hur kommunen tänker ta hänsyn till allmänna intressen vid beslut om användningen av mark-och vattenområden. Exempelvis bör det gå att utläsa om/hur hänsyn ska tas till den fornlämning som Näsets utbyggnadsområde kan komma att beröra och hur hänsyn ska tas till de öppna odlingsytorna som Sundsvägens utbyggnadsområde kommer att påverka. I centrumområdet finns det inga uppgifter om fornlämningen efter kyrkstaden som är en fornlämning centralt belägen i centrum. Hur avser

2017-09-14

kommunen att ta hänsyn till den vid nytillskott av bebyggelse i området? Det är bra om kommunen tydliggör detta.

Förutom de 6 utbyggnadsområdena har kommunen även pekat ut 3 arbetsplatsområden. Länsstyrelsen efterfrågar även för dessa vilka intresseavvägningar som är gjorda samt referenser till de underliggande utredningarna som förefaller vara utförda. Exempelvis den utredning som lett fram till lämplighetsbedömningen att arbetsplatsområdet Östra ska prioriteras särskilt för vattenkrävande verksamhet.

Planförslaget innebär att jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse. Länsstyrelsen anser att annan mark än jordbruksmark i första hand ska bebyggas. Enbart om det helt saknas alternativa platser för bebyggelsen kan jordbruksmark övervägas att tas i anspråk. Frågan hur jordbruksmarken i Råneå ska bevaras, utvecklas eller exploateras bör därför uppmärksammas mer i planen än vad som nu är fallet. Kommunen behöver bland annat beakta att jordbruksmark är en ändlig resurs och en av våra viktigaste resurser för att producera livsmedel och andra råvaror. Exploatering av jordbruksmark är irreversibel och får ofta konsekvenser för brukande av ytterligare jordbruksmark än den mark som direkt tas i anspråk. Kommunen kan även beakta att jordbruksmarkens betydelse kan kopplas samman till flera av de utvalda områdena av betydelse för Råneås utveckling, exempelvis: arbete, energi och klimat.

Kommentar:

Ett inledande stycke under områdesvisa rekommendationer har införts där kommunen redovisar ställningstagande då de fem utpekade områdena har utsetts. De områdesvisa rekommendationerna har förtydligats.

Avsnittet om kulturmiljö har förtydligats för hantering i hela planområdet. I de områdesvisa rekommendationerna har även kulturmiljöfrågor införts. Kommunen har gjort en översiktlig inventering för att lyfta fram intressanta kulturobjekt men inte tagit ställning till hur dessa ska behandlas. Den översiktliga inventeringen uppmärksammar kulturmiljöerna så att de behandlas från fall till fall i den fortsatta detaljplaneringen och bygglovshanteringen innan vi har en mer detaljerad inventering.

Arbetsplatsområdenas lokalisering bygger på en översiktlig studie över Råneå.

Verksamheter som kan vara störande placeras i Råneås ytterområden.

Vidareutveckling har skett där verksamheter redan finns. Större verksamheter exempelvis vattenkrävande verksamheter anser kommunen lämpligt att ha i utkanten av tätorten, i nära anslutning till E4. Detta för att trafik in och ut till området inte ska påverka boende. Möjlighet till etablering av större verksamheter är en viktig faktor för att Råneå ska utvecklas och kunna erbjuda arbetsplatser. Den norra kommundelen har betydligt färre arbetsplatser än den södra kommundelen.

2017-09-14

För att kunna bedöma jordbruksmark behövs en helhetssyn för hela kommunen, den frågan hanteras i den pågående revideringen av översiktsplanen.

Kommunen har lagt vinn om att hitta attraktiva lägen för bostäder i Råneå men också i så stor utsträckning som möjligt tagit hänsyn till exempelvis jordbruksmark. Kommunen anser att odlingsbar jordmark ska användas restriktivt för bebyggelse men bedömer att de två hektar odlingsmark som kan tas i anspråk enbart medför små konsekvenser. Det är totalt sett en väldigt begränsad yta som tas i anspråk. Ytan ligger i utkanten av odlingslandskapet, direkt angränsande mot befintlig bebyggelse. Behovet av bostäder väger tyngre. Förtätningar för att bevara de värden som är förknippade med det varierade odlingslandskapet söder om tätorten (vid Heden-Hägnheden) kommer att finnas kvar.

Riksintressen

Planens avsnitt om riksintressen bör vidareutvecklas och kompletteras. Förutom en redovisning av de riksintresseområden som berörs samt beskrivning av de värden som konstituerar dessa så bör det även finnas med en kartredovisning med områdenas geografiska omfattning. I Boverkets vägledning i frågan anges att kommunen behöver precisera vilka riksintressen som ska tillgodose, var de ligger, hur de avgränsas samt avgör vilket intresse som ska gälla om det råder konflikt mellan dem (avvägning.) I riktlinjer eller rekommendationer anges vidare vilken hänsyn som ska tas till exempel när det gäller detaljlokalisering och utformning av nya byggnader. I Råneå finns Natura 2000 området Råneå älv, dit hör förutom själva älven även biflöden och Rånträsket. Det är viktigt att kommunen även beaktar indirekt påverkan på Natura 2000 området. För verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett naturområde (både indirekt och direkt) krävs tillstånd enligt 7 kap 28 § miljöbalken.

Kommentar:

Avsnittet om riksintressen har omarbetats med förtydligande med riksintressenas olika värden fr Råneå och utvecklingsplanens påverkan på dessa värden.

Miljökvalitetsnormer

Det är positivt om planeringen av avlopps- och dagvattenledningsnät sker så att vattenkvaliteten i de omgivande vattenförekomsterna kan förbättras. Om reningsverket ska ta emot betydligt fler invånares avlopp behöver reningskapaciteten förbättras. Det finns en ökande trend av övergödningsindikatorerna i växtplanktonsamhället med stor risk att miljökvalitetsnormen snart överskrids i Rånefjärden enligt Umeå Marina Forskningscentrum som analyserat tidsserien från miljöövervakningen. Rånefjärden är Natura 2000-område. Rånefjärden är även referensområde för miljöövervakning, vilket

2017-09-14

betyder att det förutsätts att mänsklig påverkan är låg jämfört med recipientområden.

Kommentar:

Reningsverket i Råneå är idag dimensionerat för ca 3800 personer. Idag är ca 2000 personer anslutna vilket innebär att det finns en möjlighet att ansluta fler.

Tillskottsvatten/inläckage på ledningsnätet gör att reningsverket periodvis belastas i onödan. Ett långsiktigt, strategiskt arbete pågår för att minska inläckaget och därmed klara de reningskrav som ställs på reningsverket via gällande tillstånd.

Verksamhetsområde för dricks- och spillvatten utökas till de planerade områdena.

Enligt gjord MKB förväntas statusen för vattenförekomster inte försämrats, snarare förbättras.

Hälsa, säkerhet och risker

Länsstyrelsen anser att geotekniska riskfaktorer (ras, skred, erosion) alltid behöver finnas med i en översiktsplan då dessa utgör viktiga utgångspunkter vid strategiska val för mark- och vattenanvändning. Kommunen har berört frågorna till viss del i MKB men frågorna bör få ett större utrymme i planen. Länsstyrelsen saknar bland annat det underlag som kommunen bygger sitt ställningstagande på. En översiktlig värdering kan göras utifrån bland annat topografiska kartan och geologiska kartan. Kommunen kan även redovisa den bedömning som kommunen har erhållit av geotekniker. SMHI har även gjort beräkningar för Råneälvens avrinningsområde beträffande förändringar av tillrinning, givet klimatförändringar. Med hjälp av dessa kan relativt goda skattningar göras avseende risker för ökade flöden och översvämning.

För det utpekade utbyggnadsområdet Västibyn anger kommunen att geotekniska markundersökningar ska ske i samband med framtagande av detaljplan. Ställningstagandet väcker frågan hur kommunen ställer sig till den övriga bebyggelseutvecklingen i området? Länsstyrelsen anser att en detaljplan alltid ska innefatta en tydlig redovisning av markens lämplighet, bland annat avseende erosion, skred och ras. I en översiktsplan bör översvämningss känsliga områden pekats ut, vilket kommunen också har gjort genom redovisning på karta. Det som inte framkommer av planen är riktlinjer eller anpassningsåtgärder för de områden som kan komma att översvämmas. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver vara mycket restriktiv med att tillåta ny bebyggelse i sådana områden.

Länsstyrelsen vill även framhålla vikten av att vid prövning av markens lämplighet för avsett planändamål bör utgångspunkter vara livslängden hos bebyggelse, anläggningar etc. och därför behöver förväntade effekter av ett förändrat klimat också beaktas. Enligt vad Länsstyrelsen erfar finns för

2017-09-14

Råneå problematik kopplat till Råneälven och de förändrade/ökade flöden som prognosticerats till följd av klimatförändringar.

Länsstyrelsen kan även göra kommunen uppmärksam på den utredning som utförts av SGI 1996 och som kompletterats i ett senare skede(2010).

Utbredningsområdet inryms i utvecklingsplanens område. Utredningsresultat finns att tillgå via Länsstyrelsens WebbGIS. Kartbild och kommentar från utredning bifogas yttrandet.

Kommentar:

Ingen geoteknisk undersökning har gjorts. Varken lutningar eller jordarter inom utvecklingsplanens avgränsningsområde tyder på någon risk för ras och skred. Men djupare undersökningar görs i fortsatt planarbete och det är inte enbart för Västibyn utan för samtliga utvecklingsområdet. Riktlinjen och rekommendationen för Västibyn är borttagen då givetvis frågan om risker för ras och skred alltid utreds vid detaljplaneläggning.

Risk för höga flöden och översvämningar är med i hänsynskartan. Kommunen har efter synpunkter som kommit fram beslutat att ta bort Olovsvägen som utvecklingsområde eftersom det ligger inom riskområde för översvämningar vid extrema vattenstånd, +6 meter över normalvattenstånd. Extremvattennivån finns angiven i hänsynskartan och riktlinjer och rekommendationer för att beakta höga vattenstånd är infört. Den utredning som gjorts av SGI som hänvisas till omfattar inte de utvecklingsområden kommunen har pekat ut.

Utvecklingsplanen kompletteras med en ingress till Områdesvisa riktlinjer och rekommendationer som beskriver ställningstaganden som gjorts.

Strandskydd

Kommunen har föreslagit utbyggnadsområden på mark som omfattas av strandskydd. Som särskilt skäl för ett upphävande anger kommunen att bostäder är ett stort allmänt intresse. Länsstyrelsen tolkar det som att kommunen åberopar 7 kap 18 § punkten 5 miljöbalken. Ett angeläget intresse kan vara åtgärder som tillgodoser kommunens behov av tätortsutveckling och som ger långsiktiga fördelar för ett samhälle. Om intresset, exempelvis behovet av bostäder, kan tillgodoses utanför strandskyddsområden så ska ett upphävande av strandskyddet inte medges. Kommunen behöver därför i kommande detaljplanearbete även motivera varför bebyggelsen inte kan lokaliseras på annan plats som inte omfattas av strandskydd. Kommunen behöver även visa att den nya bebyggelsen inte påtagligt försämrar allmänhetens tillträde till området och att växt- och djurlivet inte påverkas påtagligt. Vid planering av strandnära bebyggelse är det viktigt att bibehålla

2017-09-14

ekologiskt funktionella kantzoner. Dessa är viktiga för sjöarna och vattendragen, men fungerar också som spridningskorridorer i landskapet för landlevande djur och insekter och utgör en del i vas om går under benämningen grön infrastruktur som också är viktigt att ta hänsyn till vid planeringen.

Kommentar:

Tas med i kommande detaljplanearbete.

Underliggande utredningar

En översiktsplan bör vara tydlig och välunderbyggd. Därför anser Länsstyrelsen det vara en brist att kommunen väljer att skjuta fram utredningar, av betydelse för lämplighetsbedömningen, till efterföljande plan- och bygglovsprövningar såsom inventering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, geotekniska förutsättningar, utredning av naturvärden, dricksvattenförsörjning osv. Utredningarna kan ha en detaljeringsgrad som är anpassad till planens strategiska karaktär. Länsstyrelsen anser vidare att hänvisningarna om fortsatt läsning i MKB:n bör undvikas. En MKB utgör en underliggande utredning till planen vars resultat tydligt ska framkomma i själva planen. Det ska bland annat framkomma tydligt på vilket sätt MKB-utredningen har påverkat planens utformning utifrån de valda miljöaspekterna (s 8 MKB:n) såsom riksintressen, Råneå älv inklusive strandzoner, luftkvalitet och klimatpåverkan osv.

Kommentar:

Kommunen väljer att färdigställa utvecklingsplanen trots att utredningar inte är färdiga eller gjorda. Några utredningar pågår dock parallellt som till exempel dricksvattenförsörjning och spillvatten och inläckage. Kommunen väljer detta för att inte försena arbetet med utvecklingsplanen. Planen är viktig för utvecklingen av Råneå som helhet och därmed också ett stöd för omkringliggande byar. I dagsläget är det oklart hur stort intresse det finns för nybyggnation och därför väljer kommunen att göra undersökningar när behov uppstår.

Hänvisningen till MKB:n är borttagen. Åtgärder som föreslås i MKB har studerats och är inarbetade i riktlinjer och rekommendationer i de områdesvisa rekommendationerna. Detta som stöd för fortsatt planering och bygglovshantering. Exempelvis är fornlämningarna beskrivna.

Klimatanpassning

Vid planering ska hänsyn tas till det framtida klimatet. Exempelvis förväntas lufttemperaturen att stiga, risken för skyfall öka och flödena i våra vattendrag förändras med ändrade nederbördsförhållanden och snötillgångar.

2017-09-14

Länsstyrelsen anser därför att planen i högre grad bör belysa klimatförändringarna och hantering av dessa. Länsstyrelsen vill i detta sammanhang lyfta fram de riktlinjer som Luleå kommun fastställt för klimatanpassning som bland annat tar upp hanteringen av dagvatten och system för dricksvatten och avlopp. Kommuner kan med fördel arbeta in dessa i planen.

Kommentar:

I avsnittet Klimat, energi och tekniska anläggningar har nya riktlinjer och rekommendationer lyfts in. Det gäller hantering av dagvatten och system för dricks- och spillvatten. Dessutom att trygghetsboende, omsorgsboende mm ska förses med anordningar för att undvika höga temperaturer inomhus. Utomhusmiljöer ska kunna erbjuda platser med skugga och svalka, detta från kommunens klimatriktlinjer. Säkerhetsnivå för bebyggelse med hänsyn till höga vattenflöden är infört.